

IVAN MIRNIK

*Arheološki muzej u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 19
HR – 10000 Zagreb*

MUHAMED ŽDRALOVIĆ

*Orijentalna zbirka Arhiva HAZU
Šenoina ulica 4
HR – 10000 Zagreb*

SKUPNI NALAZI NOVCA IZ HRVATSKE XV.
SKUPNI NALAZ OSMANSKOG SREBRNOG NOVCA 15. ST. IZ ŽUPANJE

**UDK 737.122.1/2 (439.24) »14«
Izvorni znanstveni rad**

Pisci obrađuju skupnih nalaz srebrnog novca 15. st. Otomanskog Carstva (akče) sultana Murada II (1421–1444; 1445–1451), do kojeg je došlo 1910. god. kod Županje, na obali Save, 2 km prema Šitaru. Među sačuvanim akčama mogu se pročitati imena kovnica Edirne, Novar i Siruz. Riječ je o jednoj od najranijih ostava turskog novca u ovim krajevima. Novac gotovo da uopće nije bio u optjecaju.

Ostava srebrnih akči Murada II (1421–1444; 1445–1451) ubraja se među manja, ali značajna blaga turskog novca nađena na tlu Hrvatske. Ona je ujedno i jedna od najranijih ostava turskog novca u ovim krajevima. U Arheološki muzej u Zagrebu uspjela je doći 1910. god. zahvaljujući upornosti Josipa Brunšmida i Viktora Hoffillera, kao i podršci i pomoći Janka Sokolića, kotarskog predstojnika te Vinka Oršolića, načelnika Upravne općine u Županji. Kao uvijek u sličnima slučajima, ostaje nepoznanica koliko je u stvari srebrnog novca nađeno, desetak kilograma ili samo stotinjak akči, budući da se izjave Alda Balentovića, oca, odnosno strica dvojice dječaka, koji su novac pronašli, i Balentovićevih susjeda uvelike razlikuju. Nekakve srebrne novce spominje mlinar Đuro Vernar iz Županje u dopisnici iz 1936. god. Pitanje je da li je riječ o ostatku skupnog nalaza iz 1910. god. ili nije.

Turski novac 15. i 16. st., uglavnom se može naći na skupu u Hrvatskoj i Slavoniji (MIRNIK – ŽDRALOVIĆ 2006: 219), Srbiji, Vojvodini, pa čak sve do Ljubljane, no gotovo nikad on ne čini većinu unutar ostave. Turskim zauzimanjem južnoslavenskih država i državnica tijekom 15. st. prestale su s radom tamošnje kovnice. Otomanski carevi nastavili su s kovanjem novca u nekim istim

kovnicama, u rudarskim područjima Makedonije i Srbije i drugdje. U ostavi iz Županje novac potječe iz kovnica u Edirne (Adrianopolis, Jedrene), Novar (Novo Brdo) i Siruz (Seres). U numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu veći dio ranog turskog novca (od Murada I, 761/1250 – 792/1289 nadalje) nema podataka o mjestu nalaza. Tri akče Murada II nađene su u Novim Banovcima na Dunavu (br. E30102, E30157, E30191; MIRNIK 1999: 227), a jedna u Progru (br. E30104). Iz Novih Banovaca potječu i dvije akče Bajazida II (886/1481 – 918/1512; br. E30218, E30221) te dvije akče Selima I (918/1512 – 926/1519; br. E30229–E30230, E30235). Kalupi za raniji otomanski novac, premda sitan i lagan, ali lijep i od dobrog srebra, izrađivani su vrlo vješto, te su čitkiji od onih 16., a pogotovo 17. st. Primjerci iz blaga nađenog kod Županje vrlo su lijepo sačuvani. Nije nam poznato je li Josip Brunšmid sam znao čitati turski i arapski, osim brojki, ili mu je netko, možda čak Ćiro Truhelka, pomagao pri određivanju orijentalnog novca.

O uvjetima nalaza sitnog srebrnog novca Turskog Carstva u Županji (MIRNIK 1981: 125, br. 603) od veljače 1910. god. možemo najbolje saznati iz spisa, sačuvanih u pismohrani Arheološkoga muzeja u Zagrebu:

»Ravnateljstvo arheološkog odjela narodnoga muzeja u Zagreb
Br. 76 – 1910.

Zagreb, 19.VIII. 1910.

Predmet: Županja, nalaz srebrnog novca.

Kr. kotarskoj oblasti Županja

Ovo je ravnateljstvo saznalo, da se je u Županji prije nekoliko mjeseci našlo mnogo sitnoga srebrnoga novca – navodno do 10 kila, a glavni nalaznik da je Balentović k.br. 3.

Kako se s ovakvim nalazima ima odmah obavijestiti kr. zem. Vlada, odio za bogoštovlje i nastavu i kako oblasti imaju paziti na im da se nalazi ne rastepu prije nego li dođe odgovor na kr. zem. vladi podnešeni izvještaj, to ovo ravnateljstvo umoljava sl. naslov da 1.) odmah ovamo podnese iscrpni izvještaj o nalazu i 2.) dade odmah skupiti što se od tog nalaza još skupiti dade i da pošalje ovamo na uvid jedno tridesetak komada, da se može dalje uredovati i shodno odrediti.

Ravnatelj u z. Dr. V. Hoffiller«

»Kr. Kotarska oblast Županja

Pr. 20.VIII.1910 broj 9557

Županja, 20.8.1910

Poglavarstvu občine Županja

Na bezodložno uredovanje i izvješće u smislu gornje zamolbe.

Kr. kot. predstojnik Sokolić«

»Primljeno kod općinskog poglavarstva u Županji 20/8 1910 3031

Županja 22/8 1910-

Kr. kotarskoj oblasti u Županji

U prilogu podnaša se po kućegospodaru zadruga Balentoviću doprineseni 30 kom sitnoga srebrenoga novca nadjenoga na ovdašnjoj strani savske obali pred 3–4 mjeseca.

Prema izvaji susjeda nadjeno je odnosnoga novca do 10 kg, nu nalazač to taji i neće da kaže koliko je toga novca nadjeno. Jedino priznaje, da mu je jedan židov iz Bpešte nudjao po kg. srebra 70 for.

Izim priložene vrsti novca, nalazač veli, da nije drugoga bilo.

Kao odštetu za priloženi 30 kom nalazač traži 3 krune.

Načelnik Bilježnik

Oršolić Babić«

»Primljeno kod općinskog poglavarstva u Županji

dne 23/8 1910 Na broj 9557/1910

Županja 23/8 910.

Ravnateljstvu arheološkog odjela narodnog muzeja u Zagrebu

Uz prilog 30 komada srebrnog novca na uredovanje.

Kr. kot. Predstojnik Sokolić«

»Ravnateljstvo arheološkog odjela narodnoga muzeja u Zagrebu

Br. 76-2/ Zagreb, 25.VIII. 1910

Kr. kotarskoj oblasti u Županji

Kućegospodar zadruga Balentović kao nalaznik srebrnih novaca ima se upozoriti da je odgovoran za to, da se od nađenih novaca ništa ne proda izvan granica Hrvatske i Slavonije. Izvoz starina kazni se globom u dvostrukoj vrijednosti izveženih starina.

U ovom slučaju umoljava se kr. kot. Oblast, da točno dade ustanoviti mjesto, na kom su se ti novci našli, jer nalaznik nije sam vlasnik nađenog novca, ako nije našao novac na svojem zemljištu. U ovom slučaju dapače čini, da je novac nađen na javnom dobru, pa je polovica novaca vlasništvo zemlje.

Glede poslanih i ovdje pridržanih 30 komada toga novca odlučiti će ovo ravnateljstvo kasnije, kad sl. naslov bude ovamo podnio izvještaj, da je nalaznik upozoren na svoju dužnost i kad bude ustanovljeno, čije je zemljište, na kojem je novac nađen.

Ravnatelj u.z. Dr.V. Hoffiller«

»Primljeno kod općinskog poglavarstva u Županji

dne 25/8 1910 Na broj 9557/1910

Zapisnik od 4 kolovoca 1910

Sastavljen u uredu kr. kot. Oblasti u Županji

Prisutni potpisani.

Pristupa pozvan Alda Balentović iz Županje te pošto mu je predodčen predmet preslušanja, izjavljuje:

Još u mjesecu veljači ove godine, našla su djeca (sin moj i moga brata) u obali Save od Županje prema Štitaru 2 klm. daleko stari novac od prilike 100 /stotinu/ komada. Novac je bio sav sitni. Kako su mi djeca kazivala toga je novca tamo više bilo nu odronio se je sav u vodu jer djeca nijesu znala, što je to pa nijesu više ni sabirala. Ja nisam poslije, prem sam namjeravao, išao daj novac tražiti, pa mislim da bi se tog novca tamo još našlo, kad bi Sava još više opala. Novac nisam nikom prodavao ni davao izim što sam poklonio načelniku Oršoliću 9 komada, bilježniku Babiću 9 komada, blagajniku Kokanoviću 9 komada i Dušanu Benakoviću 2 komada. Novac izvan granica Hrvatske i Slavonije nije nikamo prodavan ni darivao.

Prilažem evo još 59 komada takvog novca, te tim se ne nalazim u posjedu nikakvog komada takva novca. Priloženi novac poklanjam arheološkom muzeju.

Alda Balentović (+)
Zaključeno i potpisano

Sokolić Kr. kot predstojnik Drenovac Kr. per. vježbenik«

»Kr. Kotarska oblast Županja
Pr. IX.1910 broj 10085
Županja, dne 4. rujna.1910

Arheoložkom odijeljenju narodnog muzeja u Zagrebu.

Na uredovanje time, da je zemljište na kojem je upitni novac pronađen vlasništvo zemljišne zajednice mjestne općine Županja, -

59 komada srebrnog novca prilaže se.-

Kr: kotarski predstojnik: Sokolić«

»Ravnateljstvo arheološkog odjela narodnoga muzeja u Zagrebu

Br. 76-3/ 6/IX 910

Zagreb, 6.rujna 1910.

3 K pošt. dozn. 1 namira

Pošt. doznačnicom šalje se naslovu 3 K (tri krune), da ih isplati Aldi Balentoviću za trideset komada srebrnih novaca, što ih je dao ovamo otpremiti i za koje je tražio odštetu. Za ostlih pedeset i devet komada, što ih je ovome muzeju potvrditi će se primitak u novinama.

Priloženu namiru neka Alda Balentović, pošto je nepismen, pred svjedocima potvrdi, a onda neka se ta namira zajedno sa ovim dopisom ovamo povrati.

Ravnatelj u.z. Dr.V. Hoffiller«

»Kr. kotarska oblast Županja

Pr.17.IX.1910 broj 10523«

»Ravnateljstvo arheološkog odjela narodnoga muzeja u Zagrebu

Br. 76/1910

Zagreb, 27. listopada 1910.

Predmet: Balentović Alda

nalaz srebrnih novaca

Kr. kotarskoj oblasti u Županji

Pod gornjim brojem zamolilo je ovo ravnateljstvo sl. naslov, da izvidi okolnosti pod kojima je Alda Balentović u Županji našao skup sitnih srebrnih novaca.

Kasnije je ovo ravnateljstvo priposlalo sl. naslovu 3 k sa molbom, da ih Balentoviću isplati za 30 komada ovdje pridržanih novaca, a ujedno se zamolilo, da se ovamo pošalje namira vrhu te isplate i da se povrati cijeli spis, koji se tiče te stvari.

Ovaj muzej treba namiru kao računski prilog, a izvještaji o nalazu moraju biti pohranjeni u ovozavodskom arhivu. Kako je zamolba odavde otpremljena još 9. rujna, a odgovor do danas stigao nije, to se sl. naslov ponovno umoljava, da gornjoj zamolbi što prije udovolji.

Ravnatelj Dr. Jos. Brunšmid«

»Primljeno kod kr. kot. oblasti u Županji

dne 30/10 1910 Na broj 105123/1910«

»Općinsko poglavarstvo u Županji. –
 Broj: 3031-1910 dne 3 studena 1910.
 Predmet: Balentović Alda uručenje novca. –
 K broju 10523/1910
 Kr. kotarskoj oblasti u Županji.
 Sa namirom o uručenom novcu gornjemu na daljnje uredovanje.-

Načelnik: u.z. J. Kokanović«

»Primljeno kod kr. kot. oblasti u Županji
 dne 4/11 1910 Na broj 105123/1910
 Županja dne, 4. studenu 1910
 Ravnateljstvu arheološkog odjela narodnog muzeja u Zagrebu
 Uz priklop tražene namire na uredovanje.

Kr. kot. Predstojnik: Sokolić«

Osim te ostave srebrnih akči, u Županji je pronađen jedan denar cara Augusta iskovan u Lugdunu 11–10 g. pr.Kr (najvjerojatnije Cohen I, 86,158; RIC I, 89,335; RIC I², 54, 189a), o čemu svjedoči dopis gostioničara Nikole Živkovića ravnatelju Arheološkog muzeja u Zagrebu, Josipu Brunšmidu, od 14.IV.1914. (Arhiv AMZ, spis br. 28/1914). O nekom srebrnom novcu govori i dopisnica od 6.XI. 1936. god. koju je muzejskom kustosu Josipu Klemencu uputio mlinar Đuro Vernar iz Županje (Arhiv AMZ, spis br. 741/1936). Iz teksta nije razvidno da li je riječ o novcu nađenom 1910. god. Isto tako iz Županje potječu još tri primjerka rimskog carskog novca (Neron, Klaudije II i Helena), koji se čuvaju u numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu:

POJEDINAČNI NALAZI 1

	Augustus (–27+14)				
*1	D	11–10 pr.Kr.	Lug	Coh. 158	
				RIC 335	
				RIC I(2) 189a	
	Nero (54–68)				
*2	As	54–68	Lug	Coh. –	
				RIC -	
	Claudius II. (268–270)				
*3	An	268–270	Rom	Coh. 268?	p (XII)p
				RIC 100?	
	Constantinus I. (306/7–337) (Helena)				
*4	Fol/Mai	328–329	Sis	Coh.	12 ΓSISU
				RIC 218	

- 1 Dim.: Φ 16mm. Spis 28/1914. Cohen I,86,158; RIC I, 89,335; RIC I(2), 54,189a.
- 2 538:ZAG G552-1. T.: 8,53g. Dim.: Φ 26mm. Pol. kal. 12. Izlizan. BMC I, 276, n.391, Pl.48,11.
- 3 538:ZAG G652. T.: 2,79g. Dim.: 19x21mm. Pol. kal. 11. Izlizan i korodiran. Cohen VI, 156,268?; RIC VI, 218,100?
- 4 538:ZAG C26203. T.: 2,85g. Dim.: 18x19mm. Pol. kal. 1. Izlizan. Cohen VII,97,12; RIC VII, 453,218.

AKČE SULTANA MURATA II U ARHEOLOŠKOME MUZEJU U ZAGREBU

U vrijeme Sultana Murata II, koji je na vlasti bio dva puta, prvi put od 1421. do 1444., i drugi put od 1445. do 1451. god., Osmansko Carstvo je bilo u velikom usponu. Osmanske su postrojbe zahvaljujući dobro uvježbanim akindžijskim odredima prodirale duboko u Europu i na taj način unosile među pučanstvom nespokoj a kod vladodržaca uznemirenost. Istočni dio Europe je već dobrano bio ugrožen, a pad bizantske prijestolnice Konstantinopola postalo pitanje dana. U to vrijeme su u europskome dijelu Carstva u nizu kovnica u blizini prostora bogatih rudama, srebra, zlata i bakra, kovali novce.

Premda je tada Osmansko Carstvo bilo duboko ušlo u drugi vijek postojanja nije se ustalio čvrst oblik natpisa na aversu i reversu kovanica. U vrijeme sultana Murata II kovane su akče mangure, srebrni i bakarni novci u Anadoliji (Bursa, Ayaslık, Ankoriya i Amasiya) i Rumeliji (Jedrene, Serez i Novar).

Opće je prihvaćeno mišljenje da na osmanskom kovanom novcu godina označava dolazak na prijesto aktualnog vladara. Kako je sultan Murat II. dva puta dolazio na prijestol, taj princip nije u potpunosti zastupljen, pa se na kovanicama iz njegova perioda javljaju neuobičajene oznake godine kovanja. Prema Ismailu Galibu (1307 (1889): 30–35), akče i mangure javljaju se s oznakama triju godina; 824, 825 i 834. Jedino 824. (hidžretska) godina odgovara godini prvoga Muratova dolaska na vlast, a prema Galibu, te su godine novci kovani samo u Bursi. Ostale dvije godine su mogle biti vezane za druge događaje u čijim je povodima dao kovati novce.

Komplet nalaza akči iz Županje u cijelosti je iz 834. hidžretske (traje od 19.9.1430. do 8.9.1431.) godine. Po očuvanosti i kvaliteti otkova svi su primjerci krnji. Unatoč tomu, a zahvaljujući jasnim crtama, u cijelosti se mogu rekonstruirati ključni elementi teksta i izgled aversa i reversa. Tako je vidljivo da, iako kovane iste godine, potječu iz tri kovnice: Jedrene, Novar i Serez.

Na aversima uz ime Murata II ime je i njegova oca Mehmeda I s titulom kana, pa cijelo ime glasi »*Murad bin Mehmed kan*«. Godina kovanja je iskazana kombinacijom brojeva i slova. Na lijevoj strani aversa skoro redovito se nalazi broj 83, a na desnoj su slova *kw*, što je oznaka za broj četiri, koja se koristila do 855. hidžretske (1451) godine (GHALIB: *yd* = 14). Na reversima je uz uobičajenu frazu molitve za vladara *Kullida mulkuhu* i ime kovnice.

Ime sultana i njegovog oca su razdvojena horizontalnim lučnim linijama u sredini stegnutim običnim krugom ili sitnim kružićima čiji krajevi obostrano divergiraju. Iznad gornje linije je samo osobno ime *Murat* i riječ *bin* tj. sin, a ispod donje linije redovito stoji ime Mehmeda hana. U lijevom kutu što ga zatvaraju lukovi redovito su brojevi 8 i 3, jedan ispod drugog, ili spojeno 83, a u desnome kutu između lukova pojavljuje se ligatura *kw* u značenju broja 4.

Akče u ovom nalazu spadaju u tzv. »čuruk akče«, što znači da nisu precizno iskovane, pa je iznenađujuća čitljivost i jasnoća većine primjeraka.

Transliteracija: 83 kw Murad bin /Muhammad kan

Transkripcija: [83 i »kū«] mura:d bin /mehmed xan

Prijevod : 834. hidžretske godine, Murat sin/ Mehmeda hana¹.

Revers:

Uobičajeno se na reversima akči u najkraćim frazama iskazivalo poštovanje prema aktualnom sultanu i njegovim prethodnicima. Na reversima akči iz vremena sultana Murata II. jasna su dva reda natpisa. Njih dijele po sredini po dvije paralelne linije koje se u središtu lome i sijeku ili svode na blage lukove. U gornjem retku je redovito fraza: *Kullida mulkuh* »Ovjekovječila mu se vladavina«, a u drugom retku je riječ o kovanju koje se s obzirom na arapsku grafiju i izostanak vokala može čitati kao : *darb* – kovanje; *duriba* – kovano je, *daraba* – kovao je. Na akčama sultana Murata II. u tekstu ne postoji prijedlog »fi« tj. »u« iza riječi *darb*. Odmah iza te riječi stoji ime mjesta u kojem je novac kovano. Na reversu su česte »strelice« koje umjesto prijedloga »u« povezuju riječ *darb* i ime mjesta.

Tekst reversa:

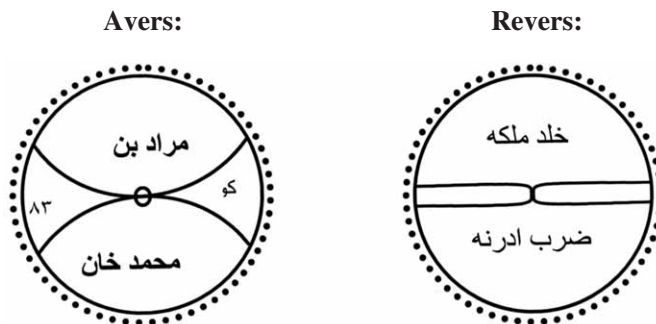
Transliteracija: *Kullida mulkuhu/ Darb Adirnah* [Novar/ Serez]

Transkripcija: *xullida mulkuhu/ darb edirne* [nova:r/ Serez]

Prijevod: Vječno trajala njegova vlast/ Kovano u Jedren [Novaru/ Serezu].

Shematski prikaz akči iz vremena sultana Murata II

Kovnica Edirne:

Avers:

83 kw – tj. 834.hidžretska (počinje 19.9.1430.) godina

Transliteracija: Murad bin /Muhammad kan

Transkripcija: mura:d bin /mehmed xa:n

Prijevod : Murat sin/ Mehmeda hana.

¹ Poznato je da u Osmanskom periodu, kod Turaka, nije bilo uobičajeno davati ime Muhamed, čak ni sultanima. Kao muslimani Turci su iz poštovanja prema poslaniku Muhammedu dali tu počast. Imena ostalih s ortografskim

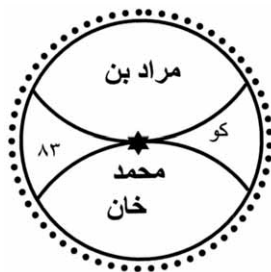
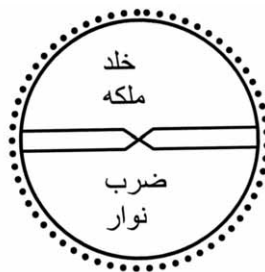
oblikom Muhammad, su se izgovarala kao Mehmed i Mehmed.

Revers

Transliteracija: Kullida mulkuhu/ Darb Adirnah/

Transkripcija: xul:ida mul'kuhu/ ĉarb edirne

Prijevod: Vječno trajala njegova vlast/ Kovano u Jedreni.

Kovnica Novar (Novo Brdo):**Avers:****Revers:**

Avers:

83kw – tj. 834. hidžretska godina

Transliteracija: Murad bin /Muhammad kan

Transkripcija: mura:d bin /mehmedxa:n

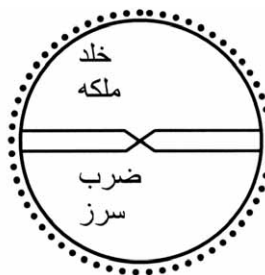
Prijevod: Murat sin/ Mehmeda hana.

Revers:

Transliteracija: Kullida mulkuhu/ Darb Nawar/

Transkripcija: xul:ida mul'kuhu/ ĉarb nova:r

Prijevod: Vječno trajala njegova vlast/ Kovano u Novaru.

Kovnica Serez**Avers:****Revers:**

Avers:

83kw-834. hidžretska godina

Transliteracija: Murad bin /Muhammad kan

Transkripcija: mura:d bin /mehmed xa:n

Prijevod: Murat sin/ Mehmeda hana.

Revers:

Transliteracija: Kullida mulkuhu/ darb Serez/

Transkripcija: xul:ida mul'kuhu/ darb serez

Prijevod: Vječno trajala njegova vlast/ Kovano u Serezu.

U nalaz su se pribrojali i komadi akči koje su imale dvostruki udar, tj. duplo kovanje. Nekim primjercima se jasno vide pomiješani tekstovi aversa i reversa (E30152), a u nekim su se dvostruko otisnute pojedine riječi (E30165, E30187).

KATALOG

Županja, 1910

II.1910. god., našla djeca na obali Save, 2 km od Županje
prema Štitaru, približno 100 komada. Mirnik 1981: 125, 603

Otomansko Carstvo

Turska

Murad II.(824–848=1421–1444; 849–855=1446–1451)

1 -			
20	Akča	Edirne	G. 47
21 -			
29	Akča	Novar	G. 47
30 -			
78	Akča	Siruz	G. 47

-
- 1 Av.: 8(3)/Murad bin/Mehmed han/kv(?) Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.22g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30120.
 - 2 Av.: 83/Murad bin/Mehmed h(a)n/kv(?) Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.18g. Dim.: ϕ 15mm. 538:ZAG E30119.
 - 3 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hull(ida) mulku(hu)/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.16g. Dim.: ϕ 15mm. 538:ZAG E30108.
 - 4 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/0 Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/(Hu)llida mulkuhu/(Dar)b Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.16g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30112.
 - 5 Av.: 83/(Mura)d bin/Mehmed han/? Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.16g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30113.

- 6 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv(?) Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulk(uhu)/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 9. T.: 1.15g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30118.
- 7 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/? Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.15g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30116.
- 8 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.14g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30110.
- 9 Av.: 83/Murad bin/Mehmed (h)an/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/(Hulli)da mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.14g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30111.
- 10 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.13g. Dim.: 14x16mm. 538:ZAG E30106.
- 11 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/? Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.13g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30115.
- 12 Av.: 83/(M)urad bin/Mehmed han/- Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.13g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30121.
- 13 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.13g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30122.
- 14 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 10. T.: 1.13g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30124.
- 15 Av.: 83/Murad ibn/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.12g. Dim.: 14x16mm. 538:ZAG E30103.
- 16 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullid(a mulkuhu)/Darb Edirn(e). Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 9. T.: 1.12g. Dim.: ϕ 12mm. 538:ZAG E30107.

- 17 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/? Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.11g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30114.
- 18 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.05g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30105.
- 19 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/k Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.03g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30109.
- 20 Av.: (8)3/(Mura)d bin/Mehmed han/'(?) linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Edirne. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.03g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30123.
- 21 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.42g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30130.
- 22 Av.: 83/Murad (bin)/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.20g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30132.
- 23 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.15g. Dim.: 15x17mm. 538:ZAG E30127.
- 24 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.14g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30129.
- 25 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.14g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30133.
- 26 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/(Hu)llida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.13g. Dim.: ϕ 15mm. 538:ZAG E30128.
- 27 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 4. T.: 1.13g. Dim.: ϕ 15mm. 538:ZAG E30134.

- 28 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.12g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30135.
- 29 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Novar. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.11g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30131.
- 30 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.19g. Dim.: 13x16mm. 538:ZAG E30152.
- 31 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 8. T.: 1.19g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30154.
- 32 Av.: 83/Murad bin/Mehmed h(a)n/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 10(3)/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 4. T.: 1.18g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30151.
- 33 Av.: (83)/Murad bin/Mehmed (ha)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mul(kuhu)/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 9. T.: 1.18g. Dim.: 12x13mm. 538:ZAG E30171.
- 34 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.17g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30158.
- 35 Av.: 8(3)/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.17g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30181.
- 36 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.16g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30138.
- 37 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.16g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30140.
- 38 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 1.16g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30168.

- 39 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.16g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30179.
- 40 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 1.16g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30182.
- 41 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 1. T.: 1.16g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30185.
- 42 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mul(kuhu)/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.15g. Dim.: 13x16mm. 538:ZAG E30149.
- 43 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.15g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30174.
- 44 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 4. T.: 1.15g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30178.
- 45 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 10. T.: 1.15g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30184.
- 46 Av.: (8)3/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.14g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30144.
- 47 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/(kv) linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 1.14g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30155.
- 48 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv. linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb (strelica) Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 1.14g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30161.
- 49 Av.: 83/(Mu)rad bin/Mehmed h(strelica)an/? linearni i točkasti okvir. Var. leg. rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.14g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG D30163. *Nema dijakritičke točke na h.

- 50 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv? linearni i točkasti okvir. Var. leg. rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.14g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30164.
- 51 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: (.ld) 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 2. T.: 1.14g. Dim.: 12x16mm. 538:ZAG E30165.
- 52 Av.: 83/Murad bin/(Mehmed han)/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/(D)arb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.14g. Dim.: 12x13mm. 538:ZAG E30166.
- 53 Av.: ?3/Murad bin/M(ehmed) h(a)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.14g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30167.
- 54 Av.: (8)3/Murad bin/Meh(ed ha)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.14g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30170.
- 55 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv. linearni i točkasti okvir. Var. leg. rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica) Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.13g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30159.
- 56 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. linearni i točkasti okvir. Var. leg. rv.: 103/Hullida mulkuhu/(Darb)(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.13g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG D30162. *Nema dijakritičke točke na h.
- 57 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.13g. Dim.: 12x13mm. 538:ZAG E30173.
- 58 Av.: (83)/Murad bin/Mehmed h(a)(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.13g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30176.
- 59 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.13g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30183.
- 60 Av.: 83/Murad bin/Mehmed h(a)n/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/(Dar)b Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.12g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30143.

- 61 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv. linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.12g. Dim.: 14x17mm. 538:ZAG E30160.
- 62 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/5. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.12g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30177.
- 63 Av.: 8(3)/Murad bin/Me(hm)ed h(a)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.12g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30180.
- 64 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.11g. Dim.: ϕ 15mm. 538:ZAG E30139.
- 65 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/(k)v linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 1.11g. Dim.: 13x15mm. 538:ZAG E30148.
- 66 Av.: 83/(Mu)r(a)d bin/Mehmed han. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 1.11g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30186.
- 67 Av.: (83)/(Murad bin)/Me(h)med han/Mehmed han. Linearni i točkasti okvir. Rv.: (103/Hullida)mulkuhu/mulkuhu/(Darb(strelica))Siruz/Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 10. T.: 1.11g. Dim.: ϕ 13mm. 538:ZAG E30187.
- 68 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 11. T.: 1.11g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30188.
- 69 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.10g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30142.
- 70 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.10g. Dim.: 12x13mm. 538:ZAG E30189.
- 71 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 1. T.: 1.09g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30141.

- 72 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 9. T.: 1.09g. Dim.: 15x16mm. 538:ZAG E30147.
- 73 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 3. T.: 1.07g. Dim.: 14x15mm. 538:ZAG E30145.
- 74 Av.: 83/Murad (bin)/Mehmed (ha)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida (mulkuhu)/(Darb)(strelica))Siru(z). Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 6. T.: 1.05g. Dim.: ϕ 14mm. 538:ZAG E30169.
- 75 Av.: 83/Murad bin/Mehmed ha(strelica)n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/(Darb)(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 7. T.: 1.04g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30172.
- 76 Av.: 83/(Murad bin)/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 12. T.: 0.93g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30150.
- 77 Av.: 83/Murad bin/Mehmed h(a(strelica))n/kv. Linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/Hullida mulkuhu/Darb(strelica)Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 5. T.: 0.92g. Dim.: 13x14mm. 538:ZAG E30175.
- 78 Av.: 83/Murad bin/Mehmed han/kv linearni i točkasti okvir. Rv.: 103/(Hulli)da mulkuhu/Darb Siruz. Linearni i točkasti okvir. Vrlo lijepo sačuvan. Pol. kal.: 9. T.: 0.80g. Dim.: 12x14mm. 538:ZAG E30146.

BIBLIOGRAFIJA

- COHEN, H. 1880–1892 – *Description historique des monnaies frappées sous l'empire romain communément appelées médailles impériales*², I–VIII. Londres, 1880–1892. (=Coh.)
- GHALIB, I. 1307 (1889) – *Taqwīm-i Maskūkāt-i Osmaniya*. Istanbul, 1307(1889). (İsma'īl Galib: *Taqwīm-i Meskukat-i 'Osmaniyye*. İstanbul 1307. (hid' retske 1889) (= G.)
- MATTINGLY, H. – E. SYDENHAM 1968 – *The Roman Imperial Coinage*, I. *Augustus to Vitellius*. London, 1968. (=RIC I)
- MIRNIK, I. 1981 – Coin hoards in Yugoslavia. *BAR, International Series*, 95/1981.
- MIRNIK, I. 1999 – Prolegomena to the numismatic topography of *Burgenae*. *Emlékkönyv Bíró-Sej Katalin és Gedai István 65. születésnapjára. Festschrift für Katalin Bíró-Sej und István Gedai zum 65. Geburtstag*. Budapest, 1999: 221–235.
- MIRNIK, I. – ŽDRALOVIĆ 1974 – O skupnom nalazu zlatnog i srebrnog novca 15. i 16. stoljeća kod Opatinca. Summary: On the hoard of gold and silver coins from the 15th and 16th centuries found at Opatinec. *VAMZ*, 3.s., 8/1974: 119–132+ 1 tab.

- MIRNIK – M. ŽDRALOVIĆ 2006 – Skupni nalazi novca iz Hrvatske. XIV. Skupni nalaz zlatnog i srebrnog novca 16. st. iz Svinjarevaca. Summary: Coin hoards from Croatia. XIV. Hoard of 16th c. gold and silver coins from Svinjarevci. VAMZ, 3.s. 39/2006: 217–256.
- SUTHERLAND, C.H.V. – R.A.G. CARSON 1984 – *The Roman Imperial Coinage*, I (revised edition). *From 31 BC to AD 69*. London, 1984. (= RIC I²)
- SUTHERLAND, C.H.V. – R.A.G. CARSON 1968 – *The Roman Imperial Coinage*, VI. *From Diocletian's reform (A.D. 294) to the death of Maximinus (A.D. 313)*. London 1968. (=RIC VI)
- SUTHERLAND, C.H.V. – R.A.G. CARSON 1968 *The Roman Imperial Coinage*, VII. *Constantine and Licinius A.D. 313–337*. London 1968. (=RIC VII)
- TESLA-ZARIĆ, D. – S. STOJKOVIĆ 1974 – *Katalog novca osmanske imperije sakupljenog na području SFR Jugoslavije*. Beograd, 1974.
- WILBERG, M. 1987 – *Regententabellen eine Zusammenstellung der Herrscher von Ländern aller Erdteile bis zum Beginn des 20. Jahrhunderts.*² Berlin, 1987.

SUMMARY

COIN HOARDS FROM CROATIA

XV. HOARD OF 15TH C TURKISH SILVER COINS FROM ŽUPANJA

The hoard of silver akches of Sultan Murad II (1421–1444; 1445–1451) is one of smaller in size, yet important treasures of Turkish coins unearthed in Croatia. At the same time it is the earliest known hoard of Ottoman money in these regions. It was brought to the Zagreb Archaeological Museum in 1910, thanks to the tenacity of the Museum director Josip Brunšmid and its curator Viktor Hoffiller, as well as the support given by Janko Sokolić, the head of the district and Vinko Oršolić, the head of the communal administration at Županja. As usual, it remains to speculate how many coins were in fact found, ten kilogrammes or merely a hundred-odd akches. Namely Alda Balentović, the father of one and uncle of another of the boys of who had found the treasure claimed that there were only a hundred coins whereas the neighbours spoke of ten kilogrammes.

The Ottoman Empire was in its ascent under Sultan Murad II, who reigned twice between 1421 and 1444, and a second time from 1445 until 1451. Its armies penetrated deep into Europe, especially its eastern parts and the conquest of Constantinople was only a question of time. Ottoman coins, struck in the 15th i 16th centuries, can be found in some hoards in Croatia and Slavonia, Serbia, Vojvodina, even as far as Ljubljana, still they do not form the bulk of the coins within the treasure. The Županja hoard contained coins struck in Edirne (Adrianopolis, Jedrene), Novar (Novo Brdo) and Siruz (Seres).

Normally it's considered that the year, which can be read on Osmanic coins, corresponds to the year of the ascent to throne of a sultan. As Murat II came to the throne twice, this principle is not always respected. Therefore his coins bear unusual years of minting. According to Ismail Ghalib (1307 (1889): 30–35), akches and mangurs have three different years: 824, 825 i 834, where only 824 of the Hegira corresponds to the year of Murat's first ascent to the throne, and according to Ghalib, this year can be read only on coins struck in Bursa. All coins found at Županja bear the year 834 of the Hegira (lasting from 19th Sept. 1430 to 8th Sept. 1431) godine. These coins were minted in three mints: Jedrene, Novar i Serez.

Rukopis primljen: 6.IX.2007.
Rukopis prihvaćen: 20.IX.2007.

